РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 13-го падолиста 1915. Ч. 134. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, November 13, 1915. N. 134.

ВЕЛИКІ ВТРАТИ СЕРБІВ.

Союзні війска полонили 9.000 Сербів і здобули 215 гармат.

Анґлійці і Французи опорожняють Ґаліполі.

На терені війни з Росією панує спокій.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ 215 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 10. падолиста. — Головний німецький штаб оголосив отсей урядовий звіт:

„Союзні війска посувають ся дуже скоро наперед і переслідують Сербів, які на цілій лінії находять ся в утечі.

„По остаточнім обчисленю показало ся, що в Кружевачи здобули союзні війска 103 гармат, між тими більша часть належить до найновійшої системи. Крім сего попала ся в наші руки величезна скількість амуніції і ріжних воєнних матеріялів.

„Число гармат, які здобули Болгари по занятю Нішу, виносить понад 100 штук. В Лєсковачи здобули болгарські війска 12 сербських гармат".

5.000 ПОЛОНЕНИХ СЕРБІВ І ВЕЛИКА ВОЄННА ДОБИЧА В НІШУ.

БЕРЛІН, 10. падолиста. — Болгарський ґенеральний штаб подає отсі урядові вісти:

„В битві коло Нішу і в околиці болгарські війска полонили понад 5.000 Сербів.

„Перед опорожненєм Нішу Серби рабували місто, але були приневолені полишити величезну скількість воєнних матеріялів. Воєнна добича складає ся з понад 100 гармат (між тими 52 кріпосних гармат), тисячі крісів і скринь з амуніцією, 700 зелізничих возів, наладованих переважно воєнними матеріялами, з 12 машин до переводженя дезинфекції, з великого числа машинових крісів, яких численє ще не покінчене, 3 магазинів з порохом і соток тисячів військових мундурів".

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ ДАЛЬШИХ 4.000 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 11. падолиста. — Головна німецька кватира подає отсі вісти:

„Переслідуванє Сербів в гористих околицях здовж полудневої і західної Морави поступає успішно наперед. Більше як 4.000 Сербів попало ся в полон. Армія під командою ґен. Бояджева перейшла в многих місцях ріку Мораву".

АВСТРІЙСЬКІ І НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ІДУТЬ ДАЛЬШЕ НАПЕРЕД.

ВІДЕНЬ, 11. падолиста. — Міністерство війни оголосило отсей звіт:

„Австрійські війска під командою ґен. Кевеша здобули сербські укріплені становища на полудневий захід від Іваніци, де Серби стратили кілька ровів".

„Німецька армія ґен. Ґальвіца посуває ся здовж ріки Ібару, на полудневий захід від Кралєва. На полудневий захід від Крушевача союзні війска находять ся вже в околиці Александровича".

АВСТРІЙЦІ ІДУТЬ НА НОВ. БАЗАР.

БЕРЛІН, 11. падолиста. — На сербській земли відбуває ся під сю пору послідна велика битва і кождої години можна надіяти ся вісти про знищенє останків сербської армії.

Кореспондент телеґрафує з головної кватири Макензена отсе:

„Німецькі, австрійські і болгарські війска змусили уступаючу сербську армію до битви. Сербська армія робить ще зусиля, щоби перебити ся через боєву лінію в полудневo-західнім напрямі, але їй ледви чи се удасть ся.

„Праве крило армії ґен. Кевеша є віддалене лише один день маршу від Нового Базару".

ПОБІДА БОЛГАРІВ В МАКЕДОНІЇ НАД ВІЙСКАМИ АНҐЛІЙЦІВ І ФРАНЦУЗІВ.

БЕРЛІН, 10. падолиста. — Анґлійські і француські війска, які прибули на поміч сербській армії в Македонії, потерпіли велику неудачу.

Болгарський урядовий звіт подає отсі вісти:

„Між Прілєпом а Кріволячом анґлійські і француські війска потерпіли тяжке пораженє і понесли великі втрати. Вони перевели напад на сильно укріплені становища Болгарів, який зовсім не удав ся. Анґлійці і Французи полишили на побоєвищи тисячі убитих і тяжко ранених. Болгарські війска, відбиваючи напад, полонили ще кількасот Анґлійців і Французів".

КРУШЕВО ОСІДКОМ СЕРБСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ЛОНДОН, 11. падолиста. — З Атен доносять, що осідком сербського правительства є під сю пору місто Крушево, на схід від Прілєпу.

АНҐЛІЙСЬКІ І ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА ОПОРОЖНЯЮТЬ ҐАЛІПОЛІ.

АМСТЕРДАМ, 11. падолиста. — До Берліна наспіли з Туреччини вісти, що Анґлійці і Французи розпочали опорожнювати турецький півостров Ґаліполі. Перший і другий полк француської піхоти та десятий полк анґлійської піхоти опустили вже Ґаліполі.

ЗЇЗД ТРОХ БАЛКАНСЬКИХ КОРОЛІВ В БУКАРЕШТІ.

ЛОНДОН, 10. падолиста. — До Амстердаму надійшли вісти, що небаром має відбути ся в Букарешті (столици Румунії) зїзд королів: болгарського, грецького і румунського.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА ПІВНОЧИ І НА ВОЛИНИ ЛИШЕ НЕЗНАЧНІ БИТВИ. — 300 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 11. падолиста. — Послідний німецький урядовий звіт звучить:

„На боєвій лінії армії Гінденбурґа не зайшли жадні зміни. На захід від Риґи наші війска відбили напад Москалів, яким помагали і воєнні кораблі при острілюваню наших становищ. На полудневий схід від Риґи коло Якобсштадт полонили ми понад 100 Москалів в часі протинападу.

„На боєвій лінії князя Леопольда положенє не змінило ся.

„На Волини війска Лінзінґена заняли місцевість Костюнівку, яка лежить на північ від шляху Ковель-Сарни. В тій битві Москалі стратили 7 офіцирів і 200 салдатів в полонених та 8 машинових крісів.

„На воєннім терені у східній Галичині панує спокій".

НА МОРИ:

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПОРУЧИЛО РОЗСЛІДИТИ СПРАВУ ЗАТОПЛЕНЯ ІТАЛІЙСЬКОГО КОРАБЛЯ „АНКОНИ".

ВАШІНҐТОН, 11. падолиста. — Секретар для заграничних справ Ленсінґ поручив амбасадорови в Римі розслідити справу затопленя італійського корабля „Анкони". Секретар Ленсінґ oчикає відповіди на отсі питаня:

1. Кілько американських горожан було на корабли „Анкона"?
2. До якої воюючої держави належала дотична підводна лодка?
3. Чи підводна лодка дала знак перестороги?
4. Чи „Анкона" не пробувала утікати?
5. На случай, коли „Анкона" не утікала, чи підводна лодка дала достаточний час, щоби люди могли висісти з корабля?
6. Чи опісля, коли „Анкона" задержала ся, підводна лодка дальше острілювала корабель?

Всі дотеперішні телеґрами щодо затопленя „Анкони" є суперечні. Дотепер нема ще навіть певного числа щодо погибших людий. На корабли мало находити ся 10 американських горожан.

ПИСЬМО З ГРОМАДИ СОКОЛИКИ.

Від громадської зверхности в Соколиках (пов. Турка) одержали ми отсе письмо:

До Хвальної
Народної Канцелярії
в Джерзи Сіти, Н. Дж.

В нашім селї відбували ся битви через цілу зиму і весну. Шкоди дуже великі, майже все знищене. Нужда в селї велика. Богато наших людий, які виїхали були до Америки, зовсім забули на тих, котрих лишили дома. В імени нещасливих жінок і дітий просимо ласкаво відшукати їх мужів і батьків та вплинути на них, щоби спішили з помочию для своїх родин та ратували їх від голодової смерти. Імена їх є слідуючі:

Анна Марців пошукує свого мужа Дмитра (не писав вже 4 роки);

Палаґна Шишак пошукує свого мужа Николу (не писав вже 1 рік);

Стефан Дудаш пошукує сина Івана (не писав 6 літ);

Палагна Дудаш пошукує свого мужа Дмитра (не писав 3 роки);

Катерина Буряк пошукує свого мужа Андрія (не писав 2 роки);

Феня Біґун пошукує свого мужа Олексу (не писав 3 роки);

Феня Паращинець пошукує свого мужа Михайла (не писав 3 роки).

Ще раз дуже Вас просимо, займіть ся тими біданами.

Соколики, 9. жовтня, 1915.

З поважанєм
Громада Соколики.

З народної Канцелярії Укр. Нар. Ради в Америці.

БОЄВА ЛІНІЯ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

На підставі останних урядових вістий австрійського і російського ґенерального штабу боєва лінія у східній Галичині іде як слідує:

Вона зачинає ся від границі коло Ново-Алексинця (на північний схід від Залозець) і тягне ся півколом дальше на полудне аж до границі Румунії.

Боєва лінія іде в приближеню через отсі місцевости:

ПОВІТ ТЕРНОПІЛЬ — через Городище, Янківці, Гладки, Воробіївку, Домаморич і Купчинці.

ПОВІТ ПІДГАЙЦІ — через Іщків, Семиківці, Беневу, Соснів, Соколів, Сокольники, Бурканів, Гайворонку і Вишнівчик.

ПОВІТ БУЧАЧ — через Доброполє, Петликівці нові і Піляву.

ПОВІТ ЧОРТКІВ — через Криволуку і Базар.

ПОВІТ ЗАЛІЩИКИ — через Бураківку, Слобідку, Попівці, Цалівці, Солоне, Бересток, Хартанівці, Блищанку, Лісечники і Винятинці.

ПОВІТ БОРЩІВ — через Шупарку, Бабинці, Филипківці і Устє епис. над Дністром.

Відтак іде боєва лінія здовж границі Буковини і Бесарабії аж до границі Румунії.

В руках російських війск находять ся отже ще отсі повіти: Збараж, Тернопіль, Теребовля, Скалат, Гусятин, Чортків, Борщів і північно-східна часть повіту Заліщики, а іменно Тлусте і його околиці.

В послідних часах панував на боєвій лінії в Галичині розмірно спокій. Остання більша битва мала місце коло Семиковець, в якій Москалі потерпіли тяжкі втрати і були приневолені уступити на східний берег ріки Стрипи.

Можна надіяти ся, що отся боєва лінія позістане і через зиму. Впрочім буде залежати богато від якости зими.

Простір східної Галичини, який Москалі мають ще в своїх руках, виносить около 5.000 квадратових кільометрів. (Ціла Галичина числить 78.000 квадр. кільом.).

ДО НАРОДУ УКРАЇНСЬКОГО В АМЕРИЦІ І ДО ВПОВ. ПОСЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

Дня 30-ого і 31-ого жовтня с. р. відбув ся всеукраїнський Сойм в Ню Йорку. Була се історична хвиля не тілько для українського народу, але взагалі для всіх поневолених народів, які живуть на сій земли. Ми Українці були першим*) народом, котрий здобув ся на сей незвичайний крок, і скликав всеукраїнський Сойм. Для нас історичною хвилею був Сойм длятого, що ми вперве сьвітські люди й організації з'єднались і тим показали сьвітови, що ми, хоч як на вид роз'єднані в справах звичайних, — готові кождої хвилі з'єднатись, коли іде справа о народне добро — ми дали сим не тілько доказ нашої дозрілости, але дали примір иншим народам, як і вони мають поступати на будуче.

Історичною хвилею наш Сойм був також і тому, що на нім принято ухвали, які з корінем наше житє на заморській земли зміняють. Сойм ухвалив:

Перше: Раз на все задержати центральну репрезентацію, яка зістала основана Соймом, — а тілько зміняти її членів відповідно до потреби на слідуючих Соймах.

Друге: Злучити всі сьвітські запомогові організації в одноцільне тіло.

Трете: Основати центральне просьвітне товариство для всіх організацій сьвітських.

Четверте: Основати Український Союз жінок на взір мужеських організацій.

Сойм припоручив також Загальному Комітетови много инших справ, як: збиранє гроша на цїли старокраєвої помочи; основанє бюра еміграційного; основанє Комітету кольонїзаційного; заснованє центрального банку, музея, архіву і бібліотеки, — та много инших справ, які викаже протокол соймовий. **Однак перших чотири точки самі в собі роблять наш Сойм історичним.**

Історичною хвилею було не тільки те, що Сойм відбував ся, але ще більше має значінє се, що на Сойм явились заступники всіх сьвітських організацій; що ми зєднались; що Сойм відбув ся так численно, що наради відбувались так спокійно і поважно, що чужинці не могли вийти з подиву, що часто і зазначували у своїх промовах. **Сим Соймом показали ми сьвітови свою доспілість політичну і культурність.**

В першій мірі за се належить ся признанє **Вп. Послам**; в другій мірі тим **Товариствам і Організаціям**, котрі вибрали таких зрілих сьвітських людий на своїх представників.

Отсим отже письмом складаю я, яко предсїдатель Сойму, прилюдну подяку Впов. Послам і признанє за їх поважну участь в нарадах і такт та посьвяту для народної справи.

На Соймі проявила ся одна надзвичайно додатна черта нашого народу, а іменно, що між нашим народом є велика сила не тілько зрілих мужів, але також велике число знаменитих бесідників. Другим надзвичайно додатним моментом соймових обрад було, що ніхто з присутних послів не підносив не тілько своїх приватних справ, але навіть партійних; що ніхто з Впов. послів не нарушив нічиєї віри ані переконань політичних; на Соймі і поза Соймом панувало надзвичайне одушевленє для народних справах, і братерство.

За сю надзвичайну посьвяту свого „я" для загалу належить ся велике признанє всім учасникам, а особливо вибраним заступникам народу, Вп. Послам, що прибули на Сойм. Цілому народови належить ся велика дяка, що не тілько так охотно обіслав Сойм, але, що брав в нім таку дуже живу участь через голосованє. Велика подяка належить ся канадійським Українцям, що помимо того, що в політичних зглядів вони не могли брати участи в Соймі, вислали на Сойм своїх представників і прислали привітні телеґрами.

Велику заслугу положили нюйорські і джерзисітські члени Передсоймового Комітету тим, що урядили так славно не тілько цілий Сойм, але що занялись так славно урядженєм манїфестації і принятєм гостий соймових, концертом та спільною вечерою.

Не хочу вичисляти заслуг поодиноких людий, але не можу здержатись, щоб не зазначити, що львину часть праці до так сьвітлого висліду Сойму вложив наш найдорозший гість **Мирослав Січинський**, секретар Передсоймового Комітету. Тож на його руки складаю подяку всім тим достойним робітникам і робітницям, що брали так живу участь в передсоймових працях, в часї Сойму і в принятю гостий соймових. Честь Вам, Вп. Панове і Пані, честь і дяка належить ся всім громадянам Ню Йорку, Джерзи Сіти і дооколичних місцевостий.

Ми яко висланники-посли народу, оскільки нам сил стало, старали ся сповнити чесно і совісно вложений на нас обовязок. **Комітетови Загальному остає переведенє ухвал соймових, а цілому українському народови остає піддертє і переведенє в житє вже готових плянів і предложень.** Без попертя широких мас народних наші наради й ухвали не здалиб ся на ніщо. **Тож до Тебе, український Народе, в імени Сойму відзиваюсь;** Підопри нас, подай нам помічну руку виконати все те, що ми в Твоїм імени постановили на всеукраїнськім Соймі; стань на тімсамім становищи, на якім стали твої висланці-посли: **Одна наша мати-Україна! Одсої Матери ми діти!** Нехай зникнуть ріжниці між нами, і запанує згода, єдність, братерство, — злука в одну **всеукраїнську організацію.**

В єдности сила; в єдности добро; в єдности наша будучність. Нехай живе єдина всеціла неподілима Україна!

Др. В. Й. Сіменович,
предсїдатель Першого Укр. Сойму
в Ню Йорку.

Шікаго, дня 1. падолиста, 1915.

*) Се зазначув нюйорський тижневник "Survey".

Не забувайте на датки для Українських Січових Стрільців!

ДОСИ ЗІБРАНО $446.09

ВІДЗНАЧЕНЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Ц. і. к. Місцева Команда
Українських Січових Стрільців у Відни.

Ч. 1238.

До
Хвальної Редакції „Свободи"
в Джерзи Сіти.

Відень, дня 19. жовтня 1915.

Прошено о ласкаве поміщенє в Хвальнїй часописи залученої новинки про відзначенє Українських Січових Стрільців.

Здорові були!
Дм. Катамай,
четар У. С. С.

Начальна Команда Армії надала срібну медалю хоробрости першої степени за хоробре поведенє супроти ворога: підхорунжому Зеленому Антонови і Стрільцеви Кульчицькому Павлови, срібну медалю хоробрости другої степени: хорунжим Добрянському Аґатонови, Коваликови Тадеєви, підхорунжому Яремичови Іванови, десятникови Чичкевичеви Михайлови і вістунови Кліщеви Демянови.

Бронзову медалю хоробрости одержали підофіцири, десятники: Соколовський Юліян, Каправий Андрій, Соробей Андрій і Луцький Василь; вістуни: Мінчак Мих. і Бочан Дмитро; підофіцири: Демків Федір, Розметанюк Ілько, Підгородецький Юл., Гавалко Едвард, Лісевич Лука, Ґреч Яким, Глова Василь, Мальований Василь, Мінів Олекса, Когут Ілія, Кузьмич Ярослав, Білинський Володимир, Пушкар Федір, Яблонський Михайло, Андрух Іван і Кліщ Денис; Стрільці: Загаєвич Матвій, Кузьмин Петро, Ридель Федько, Дицьо Михайло, Петрусяк Іван, Гнатишак Дмитро, Чортоломний Танас, Дубницький Стефан, Скарвінка Іван, Кіндратюк Стефан, Лазарук Микита, Волок Василь, Шкрібляк Александер, Тимчишин Матвій, Галеревич Юліян і Гнида Осип.

ГІРШЕ ЛЯХА!...

В часах, коли ми тут в Америці працюємо після нашої змоги для забезпеченя краспої долі нашому народови, йдуть в старім краю події за подіями. Їх є тілько, що ми навіть не годні записати, а не то вже ширше їх обговорювати. Тепер одначе скоїла ся **історична подія на одній з наших земель, на угорській Руси.** Ся подія для нас така важна і рівночасно така болюча, що ми мусимо посьвятити для неї більше місця.

Будапештеньска угро-руська часопись „Неділя" (ч. 41, з дня 10. жовтня 1915 р.) доносить, що угро-руські епископи відбули в Будапешті під проводом мадярського римо-католицького епископа з Естергом, Івана Черноха, нараду, на якій застановляли ся над тим, **як би можна завести латинсько-мадярську азбуку замісць кирилиці** для угорських Русинів. Вислід нарад був такий, що **угро-руський грецько-католицький епископ з Пряшева, Стефан Новак, видав розпоряджене, в якім каже, що матерня руська мова має „преподавати ся" виключно (!!) на основі латинсько-мадярської азбуки в тих шкільних книжках, які видає епархіяльний уряд,** иншими словами, що від теперішного шкільного року, **руські книжки** призначені для руських парохіяльних шкіл **мають бути друковані виключно латинсько-мадярськими буквами.**

Се розпоряджене має на цїли:

1) Щоби перевати все, що Русинів вяже з Москалями.

2) Щоби улекшити ученикам роботу при науці рідної мови після вимог педаґоґії (!?).

3) Щоби через те улекшити науку мадярської мови.

4) Щоби піднести патріотизм Русинів і зближити їх до мадярської культури.

5) Щоби забезпечити ся перед аґітаторами, які наміряли захитати Русинів в католицькій вірі, у вірности до короля, і в любови до угорської вітчини.

Коли ми читаємо отсе розпоряджене і його причини, то треба відразу узброїти ся в терпеливість і заперти в собі дух, щоби дочитати його до кінця. Серед читаня приходять ріжні чувства: і жаль і обуренє і подив... над глупотою. Годі навіть спокійно писати про отсе нове насильство, новий розбій поповнений на нашім народі. Але стараймо ся розібрати коротко отсю справу, бо на докладну критику треба би цілої книжки.

Перша річ: сам факт—заборона кирилиці, значить заборона сього письма, сих букв, яких уживає 35 міліонів нашого народа. Ся заборона означає ні меньше ні більше, як виключенє з угорської України доступ спільної української літератури, українських книжок друкованих в Києві, у Львові, в Чернівцях, і в Америці. Є се цілковите відокремленє угорської України від прочих українських земель і від прочих частий українського народа. Се виключає на будуче безпосередні зносини народної української маси на Угорщині з Українцями в Австрії і в Росії. Українська книжка видана поза Угорщиною буде зовсім чужою для „Угро-Русина". За кілька літ навіть церковні книжки, писані кирилицею, будуть чужими для угорських Русинів — і ся остання твердиня угорської Руси і цілий зміст житя угорських Русинів — грецько-католицька церков заведе книги писані латинсько-мадярською азбукою, а за тим піде цілковите змадярщенє пів міліона українського народа.

Отже знесенє кирилиці **серед теперішних відносин** на угорській Руси не означає нічого більше, як рішучий — може й останний крок до погребаня великої части нашого народа. Се є нова вівісекція на нашім народнім орґанізмі і нема надії, щоби Угро-Русини видержали сю страшну операцію. В них народне житє ледви що почало будитись, але не запустило ще сильних корінів, тому вони навіть не будуть могли застановитись над тим новим ударом, який спадає на них. Угорську Україну треба щойно плекати як ніжну ростинку, яка, посаджена на плодовитім ґрунті, могла би в короткім часі гарно розвинутись і принести плоди для загально народного добра. Міжтим складають ся обставини цілком противно, ніж сього вимагає наш народний інтерес.

Ми відчуваємо се народне нещастє тим більше, що не зовнішний ворог переводить сю убийчу операцію, але таки наш чоловік, церковний достойник, епископ Новак. Сей замах виконує Новак саме тоді, коли угро-руський нарід по перебутім московськім наїзді пізнав, що він від Росії не може надіяти ся освободженя. Тоді, коли Загальна Українська Рада у Відни старає ся переконати угорське правительство, що угорським Українцям треба дати просьвіту (в їх рідній мові в народних школах, епископ Новак видає розпоряджене, яке має на цїли через народну школу підготовити мадяризацію Угро-Русинів, отже щось цілком противного, ніж бажає Загальна Українська Рада і всї Українці. Поступованє епископа Новака дає кождому противникови нашого народу оруже до рук, бо ось-то — мовляв — не угорське правительство, не зовнішні вороги, але самі свої не хочуть рідної мови в школі для відродженя угро-руського народа і самі свої стоять на тім становищи, що сей нарід треба змадярщити і він має лише служити погноєм мадярської культури і мадярського народа, якому прибуде що найменьше пів міліона голов. Сповняють ся слова Шевченка: „Гірше Ляха (в тім випадку Мадяра) власні діти її (Україну) розпинають". Розпинають її саме в ту історичну хвилю, котра може бути початком практичного з'єдиненя цілої нації.

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

253. Шамокін-Ексцелзіор, Па. На руки постмайстра Никофора Габури зложили жертви отсі добродії: Колодій Михайло і Габура Никифор по $2.00; Воргач Петро, Воргач Андрій, Ковар Мирон, Сивак Іван, Мерена Іван, Митерський Григорій, Даідович Кузма, Мерена Ева, Даідович Антін, Бакович Теоф., Демчко Теофіль, Трохановський Юрко і Серафин Алексій по $1.00; Новак Іван, Кохан Михайло, Колодій Павло, Колодій Юрій, Возняк Лука, Нагірний Олекса, Малиняк Гавр., Демянчик Кость, Ванцьо Кость, Хомик Теод., Маршалек Стеф., Костів Митр., Дубський Іван, Гручковський Іван і Шур Іван по 50 цнт.; Лесик Михайло, Дудра Никифор, Либовський Вас., Худинця Гавр., Подобинський Мих. II., Олеснович Мат., Лучковець Теодор, Войнарчик Петро, Гуретяк Лука, Цап Йосиф, Чміль Никола, Такач Михайло, Жук Григорій, Ревак Стефан I., Тирлич Нестор, Цьолка Іван, Дяк Стефан, Дзьобко Григорій і Поливка Семан по 25 цнт.; Тирлич Афтан і Куляндa Денис по 15 цнт.; Барна Семан, Кучма Йосиф I., Кучма Йосиф II., Ревак Стефан II., Лабовський Іван, Лазорчик Стефан, Кидонь Петро, Гапура Онуфрій, Вишновський Юрій, Полняк Клим, Вільчанський Теоф., Секула Йосиф, Шептак Григорій, Заверач Вас., Делен Андрій, Вислоцький Микита, Вислоцький Іван і Татусько Єфрем по 10 цнт.; Тарас Василь 5 цнт. — Разом **$31.40**

254. Ст. Луїс, Мо. На руки Василя Колодія зложили отсі жертви: Тов. „Запорожська Січ", від. 113 Р. Н. Союза, $20.00 і Тов. „Читальня Просьвіти" $10.00, котру то квоту зібрано при участи Дмитра Капітули підчас його побуту в Ст. Луїс, Мо. — Разом **$30.00**

255. Сан Франціско, Кал. На руки Гриця Даниса зложили жертви отсі добродії: „Український Соціялістичний Кружок" $10.50; на вечірку російських радикалів зібрала товаришка Теклія Данис отсі жертви: Антін Тимпьо $2.00; Шварц $1.00; І. Ревенко, О. Кисіль, Котиш, К. Елвсов, М. Шкіна, А. Соод, В. Новаковський-Попов, М. Канда і Вайсман по 50 цнт.; П. Вовчиков, Соколиш, Р. І. Сачір, Р...., Давидов, Філгірд, Ф. Новаков, П. Лавринов, А. Шавіна, Крам, Самос, В. Дирка, Милейко, В. Лебедов, Бріль і В. Нестор по 25 цнт.; Марчишин 20 цнт.; В. Лебедов і П. Мордис по 15 цнт.; В. Саваркин, М. Коблік, Свядошин, Демитров і Вовчук по 10 цнт. Разом $13.50. — Обі збірки разом **$24.00**

256. Скрентон, Па. Тов. ім. Мирослава Січинського, від. 20 У. П. Р. О. в Америці, жертвувало **$20.00**

257. Ню Йорк, Н. Й. На руки М. Туранського зложило Тов. „Воля", від. 13 У. П. Р. О. в Америці, і його члени отсі жертви: Тов. „Воля" $10.00; М. Туранський, С. Матчак, Д. Матчак і Г. Стоякевич по $1.00; І. Гринкевич 50 цнт. — Разом **$14.50**

258. Байон, Н. Дж. На весілю у Сенька Фарниника зібрали Стефан Бойко, Василь Ощуст і Никола Федишин від гостий отсі жертви: Стефан Бойко, Юрко Мушинський, Адам Кахній, Сенько Фарниник, Данило Фарниник, Никола Федишин і Елен Зайонц по $1.00; Маґда Герчаковська, Никола Тарновський, Марта Мазурик, Володимир Щигиль і Петро Кудрик по 50 цнт.; Михайло Івашків, Йосиф Ощуст, Параська Леско, Іван Горішний, Іван Павлів, Стефан Яхимець, Іван Костик і Марія Чопир по 25 цнт.; Федь Задерецький, Ева Гупало, Федь Герчаковський, Анна Кнаф і Христина Дзюба по 10 цнт.; дрібними датками 15 цнт. — Разом **$12.15**

259. Стейпелтон, Н. Й. На руки М. Костя зложило Тов. ім. Мих. Павлика, від. 29 У. П. Р. О. в Америці, і його члени отсі жертви: Тов. ім. Мих. Павлика $5.00; Михайло Янів, Яків Кухаришин і Василь Наконечний по $1.00; М. Кость, Прокіп Бусель, Михайло Бусель, Петро Янів і Михайло Горин по 50 цнт. — Разом **$10.50**

260. Бофало, Н. Й. На руки Г. Кіналя зложили члени від. 60 У. П. Р. О. в Америці отсі жертви: А. Тупись, Г. Кіналь і Г. Тупись по $1.00; Ф. Райца, А. Шпунт, Л. Ковалів, А. Карпів, М. Кисіль, М. Меленчук і Н. Кіналь по 50 цнт. Разом $6.50; приватні особи жертвували: Й. Ковалів $1.00; А. Туцал, А. Папуга, М. Ткач, Г. Купранець і А. Кіналь по 50 цнт.; С. Тупись 25 цнт. Разом $3.75. Обі збірки разом **$10.25**

261. Бруклин, Н. Й. О. Володимир Лотович, парох в Бруклині жертвував **$10.00**

262. Еджватер, Н. Дж. На руки Івана Валькевича зложили члени Тов. „Січ", від. 56 У. П. Р. О. в Америці, отсі жертви: Мих. Бордюк, Осип Кухарук, Ложник і Іван Оґар по $1.00; Іван Валькевич, Василь Дідух, Олекса Ружицький, Володислав Косевич, Ґура Іван, Гапанович, Хомик і Петро Шульга по 50 цнт. — Разом **$8.00**

263. Дітройт, Міш. На руки Михайла Кручка зложили жертви отсі добродії: Михайло Кручко і Юрко Кручко по $1.00; Іван Турчанський 50 цнт. — Разом **$2.50**

264. Бреслав, Па. На руки М. Величка, редактора „України" зложили члени 3. відділу Тов. „Вільна Україна" отсі жертви: Андрій Пилип і Іван Удич по 50 цнт.; Стефан Калиман, Дмитро Вдовяк і Микола Вдовяк по 25 цнт.; Микола Куцинта 20 цнт.; Микола Брежинський і Микола Петришин по 10 цнт. — Разом **$2.15**

265. Прінс Руперт, Б. К., Кан. І. Олійник жертвував **$1.25**

266. Колінвуд, О. П. Козловський, член 113 від. У. Н. Союза, жертвував **$1.00**

267. Ню Йорк, Н. Й. Григорій Венгер жертвував **$1.00**

268. Кевічен Ст., Б. К., Кан. Іван Дзьомбак жертвував **$1.00**

Ошибки [illegible]: в 122 ч. „Свободи" $100.00; в ч. 125 — 10 цнт.; в ч. 131 — 50 цнт.—Разом $100.60.

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $179.70

Оголошено в ч. 132 „Свободи" $3.788.75

ЗАГАЛЬНА СУМА $4.069.05.

При пересилці жертв на Фонд оборони Мирослава Січинського пересилають жертводавці також желаня для п. М. Січинського. З уваги, що ті желаня забрали би дуже богато місця та утруднювали би наглядний переглад виказу жертв, ми їх на сім місци не подаємо, а передаємо до рук п. Січинському. За сі желаня Комітет оборони складає щиру подяку.

Всі жертви на повисшу ціль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Січинського:

ANDREW SAWKA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІДПОВІДЬ ПОЛЬСЬКИМ ҐЕОҐРАФАМ.

Як звісно ширшому українському загалови, підчас українського манїфестаційного походу в Ню Йорку роздавано летючі листки в англійській мові, на яких була також мапа України.

Ся мапа не подобала ся редакторови нюйорської польської ґазети „Телеґрам Цодзенни". Помістив він її у своїй ґазеті з 8-ого с. м. і додав свої замітки, в чім вона йому не подобаєть ся.

Пише він під поданою мапою України так:

„Се мапа, яку роздавано в Ню Йорку, підчас першого Сойму Українців, — для аґітаційних цілий. Про той Сойм ми писали дня 5. падолиста в 307. ч. „Телеґраму Цодзенного" і яко доповнене подаємо, для інформації читачів повисшу мапу ставлячи питанє, чим руководять ся Українці присвоюючи собі права до земель, які ніколи до них не належали ані не будуть належати. Не знаємо, на чім опирають ся українські ґеоґрафи і історики, забираючи половину Кавказу і Криму. Може бути, що найшли би на се відповідь, більш в приближеню. Але рішучо не знаємо, чому український розмах сягає по Бялисток і Варшаву і в західній Галичині аж до Дунайця. Холмщина, розуміє ся, також влучена. Угорщині забрають ся шмат землі за Карпатами. Но, но... Чи то не занадто фантастичні мрії українських політиків!"

З уваги, що редактор „Телеґраму Цодзенного" пише, що ставить питанє, дамо йому відповідь в **отсих кількох точках:**

1. Подана мапа України є — етноґрафічна, значить обіймає ті землі, де живуть Українці. З уваги на те не можна говорити, що Українці присвоюють собі права до тих земель, які ніколи до них не належали ані не будуть належати, — бо як Українці там живуть, то ті землі до них належали, належать і будуть належати.

2. „Забираючи половину Кавказу і Криму", опирають ся українські ґеоґрафи й історики на тійсамій засаді, як висше згадано: що ті землі, де живуть Українці, — є українські. А там власне живуть Українці і тому тих земель не можемо назвати инакше як лиш українськими.

3. Український розмах сягає по Бялисток і Варшаву також на тійсамій засаді, що український елемент поселив ся аж до тої границї. Так судила доля, котра так зблизила оба народи на земли, а так віддалила віковими боротьбами і ворожнечею.

4. В західній Галичині (полудневій части) аж до Дунайця (по Новий Санч) живуть також Українці (Лемківщина) і на тій основі також і та земля зачислена до українських земель. Як там може не мило редакторови „Телеґраму Цодзенного", що Українці живуть заблизко Варшави, так тут либонь не мило їм, що вони заблизко Кракова (около 75 кільометрів, або 10 миль), але що-ж вдіяти: — се також доля так судила, котра зблизила нас так ґеоґрафічно, на злість польським ґеоґрафам.

5. „Холмщина, розуміє ся, також влучена", — пише редактор „Телеґраму Цодзенного". І має рацію у своїх словах, бо коли раз станули на засаді, що „влучуємо" (властиво: зачисляємо) до українських земель всі ті, де живуть Українці, то не могли лишити також і Холмщини, хоч може і се також не миле Полякам, бо вона ще недавно належала до Королївства Польського (до недавної так званої „російської Польщі").

6. Угорщині забрали ми шмат землї (карпатська північно-східна частина) — се правда, але не нинї ані вчера, але тому яких 1.000 літ назад, коли ще й Угорщини не було і вона не могла протестувати. Тепер там жиє понад пів міліона Українців, то яка-ж се земля як не українська?

Загалом беручи, повторимо ще раз „Телеґрамови Цодзенному", що та наша мапа нікого не кривдила. Там подані лише українські землї. Як хто має апетит на наші землї, то се не наша вина і того апетиту — польського, московського чи якого — ми не можемо зазначувати на мапі, хоч би тому, що ми тому апетитови не признаємо рації, бо ми хочемо, аби кождий нарід жив собі свобідно на своїх землях: польський на своїх, московський на своїх, український на своїх, литовський на своїх і т. д.

Вкінци зазначимо, що та мапа, яку роздавано в Ню Йорку і, яку помістив „Телеґрам Цодзенни", не є навіть роботи української, а взята вона з нюйорського тижневника „Ді Літерари Дайджест" знеред 3-ох місяців. Стараючи ся бути безсторонними, містимо мапи з чужих безсторонних видавництв, і таксамо в наших англійських книжках про Україну подали ми мапи з лондонського поважного квартальника „Ді Равнд Тейбл".

Гадаємо, що та наша відповідь вистарчить.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, $0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю чамовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СїЧОВИХ СТРІЛЬЦЇВ.

(На ранених і вдови та сироти по убитих).

60. Темс, В. Ва. Йосиф Равлюк надіслав отсї жертви: Йосиф Равлюк (премія організатора) $8.50; Вас. Малькевич $1.00; П. Т. Здзїховский, М. Мілян, А. Гучко, Вас. Пиша і Д. Максимчук по 50 цнт.; М. Фільо, М. Тимський, О. Глова, А. Порицькевич, М. Маковський і І. Насєцький по 25 цнт. — Разом $13.50

61. Савт Такома, Ваш. Семен Рашковецький зібрав жертви від отсих добродїїв: Семен Рашковецький $2.00; Іван Рудий $1.00; Никола Чорний 50 цнт.; Станислав Легкий (Поляк) 20 цнт. — Разом (гроші надіслав Іван Рудий) $3.70

62. Джерзи Сіти, Н. Дж. На хрестинах у Мих. Канали зложили гості $3.05

63. Нюарк, Н. Дж. На хрестинах у Івана Благого зложили на руки Василя Дзюбатого отсї гості: Катерина Біловус (жена Михайла), Іван Благий, Василь Дзюбатий, Іван Жихович, Стефан Хлївнецький, Стефан Комаржанський, Стефан Шпакович, Стефан Костра і Стефан Малецький по 25 цнт.; Федь Малецький 15 цнт.; дрібними датками 50 цнт. — Разом $2.90

64. Колинвуд, О. П. Козловський жертвував $1.00

65. Лоренс, Масс. Іван Люсак і Олекса Юрків жертвували по 50 цнт. — Разом $1.00

66. Еклей, Па. Он. Костюк жертвував $1.00

67. Міллер Рон, Па. Михайло Ференц і Іван Цибак зібрали при забаві на св. Димитрія від отсих добродїїв (всї походять з села Волче вижне, повіт Турка): Михайло Ференц, Іван Цибак, Іван Маудза, Семен Дубіль, Федь Дубіль, Дмитро Філяк, Харитон Зинич, Василь Систель і Антін Лингарт по $1.00. — Разом $9.00

Сума оголошена в сім числї „Свободи" виносить $35.15
Оголошено в ч. 133 „Свободи" $410.94

ЗАГАЛЬНА КВОТА $446.09

КОМІТЕТ ДЛЯ ПРОТЕСТУ ПРОТИ УВЯЗНЕНЯ М. ГРУШЕВСЬКОГО ОДЕРЖАВ СЛЇДУЮЧІ ПИСЬМА.

Джордж Кеннан, звісний американський публицист, знавець відносин в Росії, писав:

Baddeck C. B., Nova Scotia,
September 19, 1915.

Mr. I. Kovtoun,
New York City.

Dear Sir:

I regret that I was so far away from New York in August that I could not take part in the meeting to protest against the exile of the Ukrainian historian Hroushevski. I hope that the time is not far distant when all of these political exiles will return to Russia and take part in its future development. Under the pressure of a disastrous war it seems to me that the old despotic regime is passing and that a brighter future is in store for the country.

Sincerely yours,
George Kennan.

Віліям Сулзер, бувший ґовернор стейту Ню Йорк, писав як слїдує:

September 13, 1915.

I. Kovtoun, Esq.,
217 East 10th Street,
New York City.

Dear Sir:

Your letter just received, and nothing would gratify me more than to be with you on the occasion to which you refer and deliver a short address, as my heart and sympathy are with you in this commendable matter. However, it will be impossible on account of a previous engagement up the State.

With all good wishes to you and our friends, and hoping the meeting will be a great success, believe me,

Sincerely yours,
Wm. Sulzer.

М. Саламандра, скарбник Р. Н. Союза, писав дня 18. вересня 1915:

Сьвітлі Збори! Менї жалко, що я не можу днесь взяти активної участи у Вашім вічу, прошу однак простити се, а приняти до ласкавої відомости, що я яко син великої української родини протестую разом з Вами проти вивезеня Професора Грушевського у Сибір і жадаю, щоби він був увільнений. Протестую проти російської династії.

Нехай до нашого протесту прилучить ся цїлий український нарід і шле протест до самого царя у Петербург. Желаю як найлучших успіхів в вишїших зборах. Засилаю грімке гаразд для всїх зібраних на сім вічу. Здоровлю щиро,

Михайло Саламандра.

НОВИНКИ.

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАНЄ В РОСІЙСЬКІЙ ДУМІ.

Російські посли (депутати) в думі підняли проти російського правительства богато закидів у справі насильства над народом і т. и. Між иншим картали депутати правительство за те, що угнїтає 30-міліоновий український нарід, що заборонило видавати часописи і книжки підчас війни, що закрило українські товариства і вислало богато українських діячів на Сибір і т. и. Говорили також про те, що Москалї зрабували і знищили українські землї на Буковинї і в Галичинї і тисячі українських людий поневіряєсь тепер у пустинях Сибіри, а всї культурні здобутки українського народу в Австрії також понищили Москалї. Богато депутатів протестувало проти таких російських варварств. Але що се поможе? Цар вже розігнав думу і буде дальше нищити Українців і не буде мати над собою ніякої контролї. Та прийде час, що український нарід скине з себе царські кайдани.

ВІСТИ З НАШОЇ УКРАЇНИ.

Редакція черновецького „Народного Голосу" дістала таке письмо: Прошу менї, як можливо, прислати кілька календарів. Я тепер на нашій славній Україні, у волинській ґубернії. Люди тут раді дуже побачити наш український православний календар, тому пришліть кілька примірників. Волинська Україна майже цїла знищена і спалена. Се зробили Москалї. Вони спалили також і цїлі села та забрали богато людий до Росії. Тут вони гірше ще господарили нїж у нас. Пекло тепер на нашій Україні! Майже в кождій спаленій хатї виднїєсь останок образа Шевченка. Се одинокі останки нашої слави. Пізнїйше напишу більше. — **П. З.**

СТРІЛЕЦЬКІ ОКОПИ У ВІДНИ.

У Відни уряджено стрілецькі окопи, які дають вірний образ военного житя жовнірів на поли бою. Мешканцї Відня не то що не виділи нїколи подібних стрілецьких окопів, але нїколи навіть не чули гарматного вистрілу на війні, тож зацікавились ними дуже. До 22 вересня с. р. звидїло сї окопи 125.000 людий, з того одної недїлї 20.000 людий.

УКРАЇНСЬКІ МОГИЛИ НА ЧУЖИНЇ.

На центральнім кладовищи у Відни спочиває чимало жовнїрів української народности, що вмерли від ран та недуг. Наводимо імена деяких з них: Шурко Михайло (10 п. п., Перемищль), Литвин Михайло (77 п. п., Самбір), Когут Данило та Оєнчук Юрко (9. п. п.), Яремко Петро та Кариляк Вас. (30 п. п.), Шептур Іван (20. п. п., Новий Санч), Коцiба Теодор (30. п. полев. артил.), Балко Осип (32. п. кр. об.); з 58. п. п., Станиславів: Риманюк Василь, Воробчак Семен; Бундура Василь (20. п. кр. об.), Криницький Мирослав (35. п. кр. об., Золочів), Лучка Дмитро (95. п. п., Чортків), Пезюк Михайло (36. п. кр. об.); з 15. п. п.: Бездїтний Микола та Дмитришин Дмитро; Бурбан Мик. (80. п. п., Золочів), Камінський Ілько (40. п. п.).

ЦІНА ПОЖИВИ У ЛЬВОВІ.

При кінци вересня оповістила управа міста Львова нову максимальну тарифу для Львова і передмість. З тої тарифи виходить — пишуть львівські ґазети, — що деякі средства поживи подешевіли. І так примiром бохонець хлїба, що коштував перше 70 сотиків, — коштує тепер 60 сот.; 1 кільо пшеничної муки коштує 80 сот., житньої 64 сот., а кукурузяної 62 сот.

ЗМІНА КРАСКИ МУНДУРІВ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ.

Віденська військова ґазета доносить, що на місце дотеперішної краски мундурів впроваджують ся полево-сива краска з зеленим тлом. Рівночасно впроваджують ся полево-сиві мундури для кінноти.

ВИПАДОК ПАПИ.

Недавно підчас проїздки папи по городах Ватикану впали оба конї так нещасливо, що один з них забив ся.

Папа висїв з повозки та проходжува ся дальше пішки.

ЖЕРТВИ

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

694. Дітройт, Міш. До Сьвітлої „Української Народної Ради" в Джерзи Сіти, Н. Дж., „Українська Народна Рада" в Дітройт, Міш., при помочи сількох Товариств з Гамтрамк, Міш., устроїла дня 31. жовтня 1915 р. так званий „теґ-дей". Чистий дохід з сеї збірки виносить $400.00 (чотириста долярів), котрий то дохід засилаємо рівночасно банковим чеком яко жертву для потерпівших на війні Українців. При сїй нагоді „Українська Народна Рада" в Дітройт, Міш., складає щиру подяку всїм Вп. Панночкам і Паням і всїм тим, котрі чимнебудь причинили ся до зібраня повисшої жертви. — Дітройт, Міш., дня 5. падолиста 1915 р. — За „Українську Народну Раду" в Дітройт, Міш.: о. Мирон Стернюк, голова; Андрій Блашук, секр.; Тимотей Вітович, касієр. Печатка: Укр. Народна Рада в Дітройт, Міш. $400.00

Від Редакції: Благородні Родимцї з Дітройт! У повисшім письмі є висловлена щира подяка всїм тим, котрі в якийнебудь спосіб потрудили ся при збірцї такої значної квоти на потерпівших у війнї наших братів та сестер. А хто-ж подякує Сьвітлому Комітетови детройтської „Української Народної Ради", котрий — як легко догадати ся — є душею того Вашого народного одушевленя? Нехай Їм за се Бог заплатить! Нехай Вам усїм буде вічна честь і слава за Вашу щирість і щедрість!

695. Гестінґс-он-Гудсон, Н. Й. Предсїдатель місцевого Комітету п. Михайло Федів прислав дохід з балю, який устроїло Тов. ім. Т. Шевченка, від. 6., дня 9. жовтня с. р. і призначило його для бідних вдів, сиріт і калїк в старім краю, в квотї $50.00

696. Рочестер, Н. Й. На хрестинах у Івана Качали на завів Ілька Олійника зложили на вдови і сироти по полеглих у війнї в старім краю на руки Гринька Бурецького отсї добродії: Ілько Олійник $2.00; Іван Качала, Ілько Сенчак, Гринько Бурецький, Дмитро Белей, Гринько Федьків і Авґуст Демпент (Німець) по $1.00; Гринько Папірка, Іван Силяк, Петро Луців і Кирило Гостра по 50 цнт.; Тацька Кик 10 цнт. — Разом $10.10

Почтову пересилку оплатив Гринько Бурецький. Всїм жертводавцям в імени вдів і сиріт складаємо щиру і сердечну подяку. — Ілько Олійник і Гринько Бурецький.

697. Франклін, Па. На хрестинах у Теодора Билиці жертвували для бідних вдів і сиріт в Галичинї отсї добродії (гроші надіслав Кузь Притика): Теодор Билиця, Марія Билиця (його жена), Гаврило Гринчишин, Іван Муховський, Кость Дзвіа, Кузь Притика, Михайло Герасимів, Матвій Сорочинський і Стах Соронович по $1.00. — Разом $9.00

698. Лоренс, Масс. На забаві у Олекси Юркова жертвували на Фонд визволеня України слїдуючі добродії: Іван Люсак і Григорій Немировський по $1.00; Адріян Мельницький, Олекса Юрків, Олекса Медвідь, Олекса Дармохвал і Василь Гнатик по 50 цнт.; окрім того жертвував Іван Олій $1.00. — Разом $5.50

699. Ґул Лейк, Саск., Кан. На руки Ф. Салїя зложили на Фонд визволеня України слїдуючі добродії: Ф. Салїй $1.10; А. Кравчук і Г. Іванчук по $1.00; Георг Гановвнґє (Німець) 50 цнт.; А. Мелетко 25 цнт. Разом $3.85. За пересилку заплачено 10 цнт. — Остало $3.75

700. Ню Йорк, Н. Й. На весїлю у Фр. Квасневича зложили гості на руки Івана Угорчака (сина Василя) $3.29

Сума оголошена в сім числї „Свободи" виносить $481.64
Оголошено в ч. 133 „Свободи" $23.727.13

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $24.208.77

Протокол

з річного засїданя головного уряду Укр. Нар. Союза, відбувшого ся в днях 5—7. жовтня 1915 в місті Джерзи Сіти, Н. Дж. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд Стр.

(Дальше.)

Звіт з двох засїдань головного уряду та запавших ухвал.

1. Ухвала, що „Просьвітна Комісія" У. Н. Союза за уживанє трох кімнат в домі У. Н. Союза має платити по $10.00 місячного ренту, виконана.

2. Ухвала, що три центи, збирані від членів У. Н. С. що місяця на просьвітні цїли, екз. комітет У. Н. С. має вповні віддавати „Просьвітній Комісії", виконана.

3. Ухвала, що „Просьвітна Комісія" за видаванє „Цьвітки" для дітий членів У. Н. Союза має діставати що місяця по $150 з каси Союза, була з початку виконана; коли згодом число дітий зменьшило ся, тоді і видавництво „Цьвітки" мусїло припинити ся так, що тепер „Цьвітку" видає ся лиш раз на два місяцї, в тім самім форматі що і перше, однак за видавництво „Цьвітки" платить ся тепер „Просьвітній Комісії" $30 раз на два місяцї, як також завідателеви „Свободи" платить ся за склад, папір і експедицію так, що „Цьвітка" коштує тепер на два місяцї $110.00.

4. Всї ухвали, відносячі ся до нової реформи У. Н. Союза та її приготованя, мусїли бути виконані. До переведеня всїх переписок в головнім офісї У. Н. Союза нанято було двох помічників: одного на час від 15. жовтня 1914 до 15. цьвітня 1915 з місячною пенсією $100, а другого на час трох місяців з місячною пенсією $55.00. Окрім того наняті були два експерти: один п. Норман з Філядельфії, котрий приготовив перший обрахунок фінансового стану У. Н. Союза і приготовив всї потрібні книги до нової системи в У. Н. Союзї (за се він взяв $471.52), другий п. Вулф з Ню Йорку, котрий обрахував „лїни", які мали підписати сї члени, котрі хотїли платити після тих лїт, в яких вступували до організації (праця Вулфа коштувала $541.29). Як відомо, перше фінансове справозданє У. Н. Союза для стейтових комісарів, було приготоване в листопадї 1914 р. п. Норманом, котре виказало після приписів правних, що резервовий фонд У. Н. Союза в той час не був вистарчаючим, щоби відповісти сумі, на яку тоді члени в У. Н. Союзї були обезпечені. По переглядженю справозданя комісарі заявили, що тільки тоді можуть дати лайсенс У. Н. Союзови на провадженє бізнесу і позволити асекурувати членів після лїт вступу до організації, коли члени згодять ся обдовжити свої грамоти, то є підпишуть „лїни". „Лїни" були для кождого члена висланї, але приняли їх і підписали лише 723 членів на суму $36.606.04.

5. Ухвала, що головним опікуном дітий членів У. Н. Союза має бути Д. Капітула, виконана. Уряд гол. опікуна перебрав я в листопадї 1914 р. і проваджу його дотепер.

Звіт з засїдань гол. екзекутивного комітету У. Н. Союза.

1. Засїданє гол. екз. комітету дня 1. марта 1915 ухвалило дати повновласть асекураційному комісареви в стейті Род Айленд бути представником нашої організації в його стейтї, згідно зі стейтовими правами. Дальше се засїданє ухвалило часть фондів У. Н. С. в сумі $50.000 ульокувати в муніціпальних (міських) бондах, що і зроблено. Тепер маємо вже ульокованих гроший в муніціпальних бондах і морґечах на суму $96.690.00, котрі приносять пересїчно 5½%. Решта гроший, котрі є ульоковані по банках, приносять 3 і 4%. Дальше те саме засїданє ухвалило замовити нові грамоти в числї 20.000 для дорослих членів У. Н. Союза, а 5.000 для членів дітий У. Н. С. Дальше те саме засїданє ухвалило отсю скалю до виплати запомог з фонду убогих для калїк або невилїчимо хорих членів У. Н. Союза: за утрату ока дістає член $100, за утрату руки $200, за утрату ноги $200, за невилїчиму недугу річними ратами по $100, а за меньші калїцтва, почавши від $25 вгору. Хоч вороги нашої організації уживали (тай ще доси уживають) ріжних напастий і наклепів на неї і на її урядників, то я констатую факт, що У. Н. Союз від послїдної конвенції виплатив своїм членам за ріжні калїцтва і недуги суму $4.890. Се нехай буде у відповідь тим, котрі кажуть, що наша організація не дбає за своїх немічних членів.

2. На засїданю гол. екз. комітету дня 17. мая 1915 ухвалено дати повновласть асекураційному комісареви зі стейту Пенсильвенія бути представником нашої організації в його стейтї. На тім самім засїданю полагодило ся 13 просьб о запомоги з фонду убогих. На тім засїданю згідно з § 115 статута гол. екз. комітет рішив ся настановити інспектора і вислати його між відділи У. Н. Союза для приєднуваня членів і організованя нових відділів до У. Н. С. Кандидатом на уряд інспектора був п. О. Ревюк. Жадана місячна пенсія п. О. Ревюком здавала ся гол. екз. комітетови трохи за висока і в тій справі засягло ся опінії всїх членів гол. уряду У. Н. Союза дорогою обіжника. По отриманю опінії від членів гол. уряду показало ся, що більшість була за тим, аби настановити чим скорше інспектора і вислати його між відділи У. Н. С.

3. На засїданю гол. екз. комітету дня 10. і 11. червня 1915 покликано п. О. Ревюка і повідомлено його, що він яко кандидат на уряд інспектора є принятий з місячною платнею $100 і $3.00 денної дієти, коли він в дорозї, і зелїзничий тікет, коли його цїна перевисшає суму 1 доляра. Сей уряд з сею платнею має попробувати ся яких два або три місяцї. Коли він покажеть ся корисним для організації, буде його тримати ся далї, а коли нї, то його знесеть ся. П. Ревюк на се згодив ся і тимсамим повідомлено п. Ревюка, що він має заняти місце в офісї У. Н. С. від 15. до 30. червня с. р. для познакомленя з відносинами і рухами організації та приготованем до обнятя свого уряду яко гол. інспектора У. Н. С. П. Ревюк розпочав своє приготованє в офісї від 15. червня с. р., однак з початком липня с. р. померла п. Ревюкова жена і з тої причини п. Ревюк попав у нервову слабість і не обняв свого уряду по нинїшний день. На його місце не настановилось нїкого иншого, бо думало ся, що п. Ревюк прийде до своїх сил та обійме призначений йому уряд. На тім самім засїданю ухвалено видати календар У. Н. С. на рік 1916 на 12 аркушів друку, крім апонсів бізнесових. Редактор не приняв на себе видавництва календаря, отже назначено до сього комітет з 6-тьох людий. Відвічальним редактором календаря назначено п. В. Лотоцького. На тім засїданю полагоджено 10 просьб о запомогу з фонду убогих.

4. На засїданю гол. екз. комітету і контрольної комісії дня 18. червня с. р., котре перепроваджував заступник предсїдателя п. І. Ваверчак, ухвалено дати повновласть асекураційному комісареви в стейті Ню Йорк і асекураційному комісареви в стейті Конектикут бути заступниками нашої організації в їх стейтах. На тім засїданю ухвалено завідомити „Просьвітну Комісію" У. Н. Союза, що кошти прелєґента „Просьвітної Комісії" У. Н. С. має оплачувати та сторона, котра анґажує прелєґента на відчити.

(Дальше буде)

ПОМІЧ ДЛЯ УКРАЇНСКИХ РОБІТНИКІВ.

В наслідок публікації зі сторони австрійської держави, що наругідним є для австрійських горожан працювати у фабриках виробу амуніції або инших воєнних знарядів, призначених для ворогів вітчини, велике число Українців покинуло таку працю і много еще покине її. В такім самім положеню знаходять ся Німцї, Поляки, Мадяри і т. д.

З тої причини основало ся задля гуманних цїлий вільне інформаційне бюро працї і бюро помочи під зарядом Німця, інжинїра п. Ганса Лїбава. Для українських справ є у тім бюрі окремий український референт.

Се бюро є в тривалій звязи з великим числом фабрик, шап і ріжних працьодавців, які жадним способом не доставляють нїкому амуніції, і воно є в силї знайти всяку працю, хто справдї її потребує і питає за нею.

Пан Ганс Лїбав щиро просить і взиває українських фармерів і прочих українських хлїбодавців працювати спільно з його бюром і доставчати помочи своїм братям, які з почутя патріотизму відмовляють ся від працї при амуніції, а тяжко приходить ся їм знайти занятє, яке дало би їм змогу удержати свої фамілії.

Пишіть по українськи і адресуйте:

Mr. HANS LIEBAU,
136 Liberty St., New York, N. Y.

Хто не є всилї дати потребуючим зарібникам працї, повинен прислужитись помочию грошевою, яка є дуже потрібна, з огляду на велике число зголошуючих ся за роботою. Вони є позбавлені всяких средств до житя і тому скора поміч є сильно пожадана.

ВІДОЗВА.

Серед горя і нещастя, яке підчас російської навали огорнуло було цїлу східну Галичину, розпращала ся зі сьвітом мати нашого героя Мирослава Січинського, Олена Січинська.

Покійна горячо працювала для справи народної, переживала тяжкі хвилї і муки, а помимо сего не упадала на дусї, але ще з більшою посьвятою прикладала ся до працї народної.

Поодиноких заслуг Покійної згадувати не будемо, зазначимо лише, що Вона привела на сьвіт сина Мирослава, котрий в 1908 роцї посьвятив своє молоденьке житє за волю угнетених братів і сестер з України.

Українське жіноцтво з Ню Йорку і околиці, згуртоване в товаристві „Українська Жіноча Група", оцїнюючи заслуги бл. п. Олени Січинської, постановило урядити в її честь **Памятний День** і сей День відсьвяткувати **концертом, який відбудеть ся в недїлю дня 14. падолиста с. р. в Арлінґтон Гол, 19-23 Ст. Маркс Плейс, 8-ма ул. в Ню Йорку. Початок о год. 2.30 пополудни.**

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Добровільні жертви призначено на фонд оборони Мирослава Січинського.

Українцї нюйорські і доколичні повинні як один прибути на се сьвято і показати, як наш нарід потрафить цїнити борців за волю і долю Неньки-України.

ЗА УКР. ЖІНОЧУ ГРУПУ:

А. Луців, А. Федоришин, А. Шандрівська, Ю. Корецька, Е. Оринишевич, М. Бабій, А. Топольницька, К. Мельниківна, А. Чернявська, К. Томашевич, В. Микитюкова, М. Павлишин, Т. Білецька, М. Гарматюкова, А. Семотів, Т. Лазутова, Е. Бучакова, В. Цебринська, Ю. Підстригачівна, А. Бундзяк.

З НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слїдуючих осіб:

200. Сочавський Яць від брата Юрка—Бережниця, п. Стрий.
201. Гук Антін від брата Івана (Січ. Стрільця)—Вільшаниця вел., п. Золочів.
202. Городецький Ілько від брата Стефана (Січ. Стрільця)—Болшівцї, п. Рогатин.
203. Гриців Андрій від жени Катерини—Германів, п. Миколаїв.
204. Ткачук Василь від брата Нестора—Глібока (Бук.).
205. Гнатюк Микола від брата Михайла (з війска).
206. Даскалюк Теодор пошукує свого сина—Бербешті.
207. Тильний Данило (з війска) пошукує Антона Тильного, Вас. Кушнірика і Якова Голінатого.
208. Сенів Ст. від брата Ожґевича Павла (Січ. Стріл.).
209. Надорожний Яким від Луки Шелеста—Поникoвиця мала, п. Броди.
210. Шумський Никола від сестри Марії—Стрий.
211. Макаровський Максим (з Біл. Каменя) від брата Романа (з війска).
212. Міґлїн Юстина від Дїтчука Стефана.
213. Деда Антін (з Іванівки) від Дїтчука Стефана.
214. Віґош Михайло (з Іванівки) від Дїтчука Стефана.
215. Войтович Данило (з Манаєва, п. Зборів) від Володимира і Івана Монджейовського (2 листи).
216. Івасюк Ґеоргій від жени Параски—Непольокуц.
217. Марків Вартоломей (полонений в Росії) пошукує своїх свояків і знакомих.
218. Левонтюк Дмитро від Олени Драбик—Роґізна, Бук.
219. Дудар Микола від Стеф. Налиевайка, з війска.
220. Чернятовський Георґ від бр. Дмитра—Вареничанка.
221. Ткачук Іван від жени Ірини—Гавриleсте (Бук.).
222. Кальницька Марія від матери Катерини Жох—Березів, пов. Ст. Самбір.
223. Бениш Людвик від Михайла Ріхтера—Будилів, пов. Бережани.
224. Кащишин Анаст. від Марії Огоновської—Перемишль.
225. Зварич Анд. від Анни Костащук—Тулова, п. Снятин.
226. Люпопян Георґ від Ізидора—Чернівцї.
227. Вишинський Ґеорґій від жени Параски—Лукавець.
228. Лютик Карпо від жени Аксани—Глібока (Бук.).
229. Болотинюк Кость від ж. Ірини—Залуче, п. Снятин.
230. Балайчук Ґлуца від жени Одокії—Жадова (Бук.).

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, користуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реґістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листї в повисшім оголошеню „Свободи".

Всї чеки, монї ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія „Укр. Нар. Ради" в Америцї.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую своїх краянів зі села Семеґенів, пов. Стрий. Прошу зголосити ся на адресу: Anthony Lech, 364 Adelaide St., Detroit, Mich. 133-35

Пошукую свого сина **ІВАНА ХОВАНЦЯ**, котрий ще перед роком кудись відїхав від батька і матери. Хто би про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Alexander Chowanec, 174 Seymour St., Auburn, N. Y. 134

Пошукую дядька **ДАМЯНА ЛОТОЦЬКОГО** і стрийчну сестру **АННУ ЛОТОЦЬКУ**. Походять з Кутів, пов. Радехів, Гал. Мають перебувати коло Ню Йорку. Хто би о них знав, або вони самі, зволять ласкаво зголоситись на адресу: Wasyl Swistun, Entwistle, Alta., Canada. 134

ДОБРА КУХАРКА, середного віку, лагідного успособленя і ощадна пошукує місця у сьвященика Марія Шкода, Box 642, Granville, N. Y. 134-35

УДІЛЯЮ ПРИВАТНИХ ЛЕКЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ за уміркованим винагородженєм в Ню Йорку і Брукліні. Прошу голоситись листовно. Виклади в польській мові. G. S. Gackiewicz, 78 — E. 8th St., New York, N. Y. 134-36

СЬВЯЩЕНИК З РОДИНОЮ ПОТРЕБУЄ ДОБРОЇ СЛУЖНИЦІ. Платня після умови. Зголошеня адресувати: „Misce", c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 131—

НА ПРОДАЖ. Одинока нагода в Ню Йорку. Сальон-Ресторант між Українцями і Поляками на продаж. Красне положенє. Добрий інтерес. Приступна ціна. Дуже догідні услівя. Рідка спосібність для кождого. Близші інформациї: Feitinger, 436 E. 9th St., New York City, N. Y. 133-34

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилєрія (полева)
а. кн. = артилєрія кінна
а. гір. = артилєрія гірська
а. кр. = артилєрія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пionіри
сап. = сапери
тр. = трен (доставa амуниції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилєрія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторожа.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 153
видана 31. марта 1915.

РАНЕНІ:

Стасула Теодор, 33 л.
Стефинів Іван, 33 л.
Стемпицький Никола, 33 л.
Стояловський Тадей, 33 л.
Суслик Антін, 33 л.
Табачка Михайло, 33 л.
Терлецький Михайло, 33 л.
Трач Михайло, 33 л.
Тряско Матвій, 33 л.
Тріщ Ілько, 33 л.
Труселюк Олекса, 33 л.
Труз Гнат, 33 л.
Тухлян Стефан, 33 л.
Турко Олекса, 33 л.
Турищак Дмитро, 33 л.
Тимків Федор, 33 л.
Тимків Никола, 33 л.
Тимків Іван, 33 л.
Тинебик Гнат, 33 л.
Титич Михайло, 33 л.
Федів Стефан, 33 л.
Федів Василь, 33 л.
Федів Юрко, 33 л.
Федорко Юрко, 33 л.
Федушкевич Клим, 33 л.
Фединяк Михайло, 33 л.
Фединяк Никола, 33 л.
Фока Василь, 33 л.
Хомин Кіндрат, 33 л.
Хроньовський Михайло, 33 л.
Цап Олекса, 33 л.
Царевич Никола, 33 л.
Цепух Теодор, 33 л.
Цюпа Юрко, 33 л.
Черковський Іван, 33 л.
Чукла Василь, 33 л.
Чумей Іван, 33 л.
Шешурак Антін, 33 л.
Шевчук Денис, 33 л.
Шолопата Петро, 33 л.
Шомак Іван, 33 л.
Штин Олекса, 33 л.
Шило Павло, 33 л.
Шиманський Іван, 33 з. о.
Щадей Теодор, 33 л.
Юроца Никола, 33 л.
Юськів Ілько, 33 л.
Юськів Никола, 33 л.
Яцків Василь, 33 л.
Яцковський Никола, 33 л.
Яцак Дмитро, 33 л.
Яшшевський Антін, 33 л.
Янів Василь, 33 л.

ПОЛОНЕНІ:

Колпецький Дмитро (кад.), 33 л.
Юркевич Михайло (лайтн.), 33 з. о.
Бабій Василь, 33 л.
Бабій Панько, 33 л.
Бабюк Іван, 12 л., ран. (у шпиталі в Росії)
Балаш Дмитро, 33 л.
Балита Іван, 33 л.
Баран Дмитро, 33 л.
Баран Ілько, 33 л.
Беляк Василь, 33 л.
Валик Никола, 33 л.
Біба Грицько, інф. (в Росії)

(Дальше буде).

Читайте руські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.